

'relatiu a les pastures', 'que peix o pastura'.

DERIV.: *Pasquetes* [BDC XVIII, 89]: predomina el sentit de 'capvuitada de Pasqua florida' [1651, DAg.], i així també *pasqétas* a St. Aniol de Finestres (1968) i a Tort.: «lo dissabte vinent de Pasqua florida --- ne diuen lo Dissabte de *Pasquetes* per a diferenciar-lo del dissabte vespra de Pasqua» (Vergés Paulí, *Espurnes* v, 12); però tinc entès que en altres llocs és la Pasqua Granada o Cinquagesma (*pasqyeta* Tor de V. Ferrera, 1932, crec també en el Maresme). *Pasqual* [S. XIV]; ciri *pasqual*: fins a l'Alt Pallars (Estaon, 1934); *pascal* en la llista de noms de peixos rebuts a StCeloni, 1370 (BABL XII, 147) que he citat per a *agulladell* a AGULLA.

Pascor 'primavera' [Llull]: «En lo temps de *pascor*, lo dia de *Pàscau*», «Al temps del *pascor*», *Blanquerna* (NCL II, 93.18, 9.9, 99.8). Tal com l'oc. ant. *pascor* id. prové de TEMPUS PASCHORUM, genitiu format partint de la idea que PASCHA era un neutre plural (tal com PASCUA 'pastures') (en clàssic en realitat fou neutre singular o femení).

Pasquí 'cartell satíric' [1588] («se pusieron per els cantons de la vila epitafis o *pasquins*, protestando del libro», Traver, *Antigs. CastdPna.*, p. 93), pres de l'it. antiq. *pasquino* id. (avui *pasquinata*), derivat de *Pasquino*, nom d'una estàtua de gladiador, a Roma, en la qual es posaven tals cartells. També es parla del *Rei Pasquí*, al·ludint a aqueixa estàtua, en el poema val. de G. de Montmajor de 1586 (RHisp. xxxiv, 546). El nom italià d'aqueix 'Rei' és probable que sigui derivat del de la Pasqua. *Pasquinada* [1559, DAg.].

Pasquer, pasquera, pasquerar, V. péixer Pasqüeta, -etes, V. pasqua Pasquí, pasquinada, V. pasqua Passa, passable, passada, passadis, passador, -adora, passagim, passallis, passamà, passamaner, passamane-ria, passament, passant, passantia, passa-passa, passaport, passar, passarella, passat, passatemp, passatge, passatger, passavant, passavolant, passeig, passejada, passejador, passejar, V. pas Pàsser, V. passerell Passera, V. pas Pàssera, V. passerell

PASSERELL, derivat dels antics i dialectals *pàssera, pàsser*, provinents del ll. PASSER, -ÈRIS, que designà el pardal, però no està ben aclarit que no vagi ser també o més aviat el passerell. □ 1.ª doc.: *pàssera* o *pàsser*, fi Ss. XIII i XIV; *passarell*, c. 1400.

«Remigi --- fo de tan gran pansea ['mansuetud'], que en aquela taula d'é'l, quant menjava, venien *pàsseres*, los ¹ quals prenien menjar de la man d'é'l: aquèlò que li romania», «N'Acladi, per la sua art, se mudà en forma de *pàsser* e's pausà en la finestra», *VidesR*, 38v1, 208r2, aquí traduint «mutatis in passerem» (635.9). De tota manera la forma femenina *pàssera* no solament és avui mallorquina, sinó que es troba també en vells textos d'altres províncies. «Àltres canten fort melodiosament e alta, a aquells qui-ls pe-xen bé, axí com són papagais, rossinyols, calandris, tords e *pàsseres* solitàries, garces, gatxs (?) e rixarts, e

estornells e cadarn<er>es e corbs ---», Eiximenis (*Terç, NCL*, VI, 139); «*passara* solitaria: halcyo ---», OPou (*ThPu.*, 46); «*passara solitaria* o *paviota, auccell de mar*: (h)alcyon --- dies de bonansa, durant los quals la *passara* solitaria cova sos ous», Lacav.; *AlcM* cita de més a més *pàssera* en MAGustí i, junt amb *passarels*, en *Flos Medicinæ*.

«*Pàssera* mall. = cast. *pájaro solitario*», JMBover, *Not. Isla Mall.* 1834, p. 20. «Damunt una roca hi ha una *pàssera*: cap auccell imprimeix sa veu humana an es seu cant, com aquest», Arx. Ll. Salvador, p. 141, si no m'erro, en una de les seves descripcions marines. En canvi, no deu ser vora mar, en Costa: «Entre les flors del torrent, / fresca i humil, bé hi estava / N'Aina bella, que rentava, / rentava, a l'aigua corrent; / de *pàssera* amb alegria, / reflava una cançó, / acompanyant la baldror / d'aquella aigua que corria» (*La Maina*, 43a, *De l'Agre de la Terra, IdOr*, p. 51).

la forma general, ja en StVicentF: «hun prevere, quan diu Hores, veus que veurà passar hun esparver detràs un *passarell*, e lexe les Hores, e està guardan: allò és peccat venial» (*Serm.* II, 68.5). «Entrem a<n e>1 mes de maig / --- / cantaran els *passarels*, els tòrts y las cadarneras / ---», MilàF (*Romillo.*, 361A₂, cançó reco. pel seu germà). D'ús general en el Princ. en aquesta forma, que sento pronunciada pertot *pas-rèl* en cat. or., i Serradell identifica amb la *Cannabina Linota* Groy. (*Sota Terra, Cl. Munt. Tssa.* I, 129); i en cat. occid., fins al capdamunt dels Pirineus (*pas-rèls* Esterri de Cardós, 1934); i sense interrupció deu continuar així fins al Maestrat, car deu ser alteració merament local *pasorèls* anotat a La Salzedella (1961), que naturalment s'explica com a compromís amb un **parocell* contaminat per *ocell*; o bé contaminat per *pastorella*, si és exacte que a Vinaròs diguin *pasorèl*. (*AlcM*).

A l'extrem Migjorn degué haver-hi alguna prolongació de l'àrea de la -x- anòmala, que ha estat sempre general en castellà i gallec (cast. ant. *páxaro*), allà elevat a nom genèric dels moixons (cf. val. *pardal* 'moixó'); -x- ben difícil de justificar, per a l'explicació de la qual remeto al DCEC/DECH (PAJARO). J. G. M. en: avisava que tant *paixarell* com *passarell* tenen curi: comú entre els valencians: el llenguatge de Pascual Tيرادo, que parla del *paixarell cantador*, o sigui 'passarell', correspon a la PnaCast. Segons *AlcM* *paixarèl* seria també de Xàtiva, Alcoi, Elx etc. (*paçarèl*, que atribueix a dos pobles de cap a Gandia, el rebutgen com a grafia sense valor, evidentment deguda a genforastera, o que pronuncia a la balalà els sons no castellans). En tot cas jo mateix he sentit *paixarèls* a Bétera com a nom d'un moixó peculiar, sens dubte e passerell (1962). A Eivissa *pixarell* (que tant PzCabr com Macabich, 1965, m'identifiquen amb el «par dillo»).

És ben conegut el ll. PASSER, -ÈRIS, que els poetes llatins usen com a nom d'un moixó particular: se so identificar amb el pardal, però en l'inoblidable poem: de Catul, l'ocelló refilaira i cofoi de la dolça Lèsbia tí rana, ens fa pensar més en el passerell que en un es